

TÍÐINDI

MÁLIÐ ENDALIGA

– Yvirlandbúnaðarstevnan er hægsti myndugleiki, og avgerðin hjá henni er endalig. Tá gerst ikki meira, sigur Bjørn á Heygum, advokatur

Leo Poulsen

Málið um nýtslurættin á trað-unum endaði fyrst í Landbúnaðarnevndini og síðani í Yvirlandbúnaðarnevndini.

Og alt stavar frá eini fundarfrásøgn, sum sigur, at Jarðarráðið ætlar at senda tveimum festarum fundarboð, og á tí fundinum leggja fram nøkur krøv um avmarkaða nýtslu av trøðini.

Á Landbúnaðarstevnuni fall avgerðin soleiðis:

»Vetrarbitsrætturin hjá Neshaga Norðrara Parti á bønnum undir hagapartinum Neshagi Sunnari Partur er lógligur.

Sum eigari/festari av bønnum á Morskranesi hevur Jaspur Anthoniussen, í tíðini 14. mai til 25. oktober, óavmarkaðan rætt at brúka bøin soleiðis, sum hann metir best sjálur. Sum rættindahavari

av sama bøi til vetrarbit, hevur kærarin ikki nøkur rættindi á økinum í tíðini 14. mai til 25. oktober, og hevur tí ongan rætt til at krevja nakra ávísu nøgd av gresi at standa til seyðin av bóti í vetrarbitstíðini - 25. oktober til 14. mai.

Tær útreiðslur, sum staðist hava av hesum máli, skal stevnandi kærarin gjalda».

Hendan avgerð varð nakað broytt í niðurstøðuni hjá Yvirlandbúnaðarstevnuni. Har stendur í teirra niðurstøðu:

»Avgerðin hjá Landbúnaðarstevnuni fyri Eysturoyar sýslu frá 21. apríl 2013 verður staðfest við tí broyting, at kærarin skal skal viðurkenna, at Jaspur Anthoniussen hevur óavmarkaðan rætt at brúka trøðina á matr.nr. 391a, Morskranes, til seyðabit frá 14. mai til sláttur 1. september,

og at Jaspur Anthoniussen skal viðurkenna, at hann ikki hevur rætt at brúk trøðna á matr. nr. 391a, Morskranes til seyðabit frá sláttur 1. september til 25. oktober».

Ósamdir

Hetta merkir, at tað verður staðfest, at traðareigarar ella -festarar nú hava fullan rætt at nýta traðir sínar, sum teimum er hugur til. Einasti traðarfestari, sum er avmarkaður í sínari nýtslu av síni trøð, er Jaspur Anthoniussen.

Og alt stavar frá einari fundarfrásøgn, ið boðar Jaspuri Anthoniussen og einum øðrum festara á fund.

Orðaljóðið í fundarfrásøgnini er soljóðandi:

»Formaðurin og skrivarin greiddu frá fundi, teir høvdu havt við Poul Benny Poulsen og Hans & Jaspur

Anthoniussen. Út frá hesum varð samtykt, at bjóða Jaspur og Benny at koma á fund, har ráðið fór at leggja fram, at festið fær ta innangarðsjørð, ið er eftir á Strondum, meðan Jaspur fær trøðna á Morskranesi, sum leiga ella festi (matr. nr. 409) við teirri treyt, at seyður ikki verður sleptur á trøðna aftaná sláttur, og at vetrarbitið verður sum higartil hjá Neshaga, Norðrara parti».

Tað er hetta notat, ella fundarfrásøgn, sum nevndin í Yvirlandbúnaðarstevnuni leggur sum grund fyri sínari avgerð.

Men her er sakførarin hjá Jaspur Anthoniussen, Bjørn á Heygum, ósamdur.

»Mín lögfrøðisliga meting av innihaldinum í hesum skjali, daterað 20.10.1993, er:

Eri púra **ovfarin** av úrskurðinum

Tað sigur Bjørn Patursson, stjóri á Búnaðarstovuni, um dómin í Yvirlandbúnaðarstevnuni, sum avmarkar brúksrættin hjá Jaspur Anthoniussen, men annars gevur traðarmonnum fríar ræsir

Leo Poulsen

Bitrætturin snýr seg í prinsippinum um rættin hjá seyðinum í yvirleggjandi haganum at fáa vetrarbit í niðari leggjandi bønnum um veturin.

Bjørn Patursson kennir sjálvandi til hetta málið, sum endaði við hesum dóminum í Yvirlandbúnaðarstevnuni á heysti í fjør.

– Hetta málið er eitt sindur serligt við tað, at tað eru ikki somu eigarar, sum eiga yvirleggjandi hagan og bøin undirliggjandi, sigur Bjørn Patursson.

Hann sigur, at tað hevur verið vanligt, at menn hava nýtt bøin ella trøðna at sláa, og at tað honum vitandi ikki hevur verið vanligt at lati

seyðin koma inn á bøin eftir sláttur.

– Í hesum førinum er tað enda við sak, tí at tann, sum átti vetrarbitið hevur kært festaran av trøðni, tí einki hevur veirð eftir at eti, tá vetrarbitið byrjaði 25. oktober, sigur Bjørn Patursson.

Festarin av trøðni heldur seg hava sin rætt, og tað ger eigarin av vetrarbitinum eisini.

Í hesi tilgongdini hevur Búnaðarstovan verið inni í málinum.

– Har hava vit sagt, at vanligu mannagongdin er, at tað er undirforstaðið, at bøurin verður sligin, og eftir sláttur liggur bøurin meira ella minni brak til 25. oktober, tá hagaseyðurin sleppur inn

á vetrarbitið, sigur Bjørn Patursson.

Hann sigur, at hann helt tað verða vanlig mannagongd, at seyður ikki var á bønnum eftir slátturin var av.

Skilir ikki

Hann sigur seg ikki skilja, at Yvirlandbúnaðarstevnan kundi koma til eina slíka niðurstøðu, sum hon kom til.

– Tað undrar meg, at Yvirlandbúnaðarstevnan kundi koma til eina slíka niðurstøðu, og sum kundi døma soleiðis, sigur Bjørn Patursson.

Hann viðgongur at dómurin í stuttum merkir, at traðarmonnum nú stendur frítt fyri, hvussu teir nýta sína trøð.

– Og tað hevur so ongan tíð verið mín fatan, at tað var ætlanin við traðarbrúkinum. Tað hevur so altíð ligið í luftini, at traðirnar skuldu nýtast til sláttur um sumrarnar, og ikki til at hava seyð á. Men hesin dómurin gevur so øllum traðarmonnum rætt til frítt at ráða yvir sínari trøð, sigur Bjørn Patursson.

Og tað kemur ógvuliga óvart við hjá honum.

– At tað í hesum serliga føri er fest í lógina, at traðarfestarin ikki má brúka festið til bit eftir slátturin, er nakað heilt serligt. Men tað staðfestir eisini, at traðarfestarin frítt kann ráða yvir, hvussu hann brúkar festið millum 14. mai og fram til 1. september, sigur Bjørn Patursson.

Rætt at kæra

Hann sigur seg vita, at traðarfestarin hevur valt at kært avgerðina um at nýta eina fundarfrágreiðing, har boðað verður til nýggjan fund, sum grundarlag fyri, at seyður ikki mátti ganga á trøðni frá slátttri og fram til 25. oktober.

– Tað havi eg frætt, og vit skriva eisini altíð í okkara samskifti, at um festari ikki er samdur í okkara avgerðum, so stendur honum frítt at kæra til Fiskimálaráðið, sum umsitur landbúnaðin, sigur Bjørn Patursson.

Hann sigur, at tað er so stutt liðið síðani, at teir hava fingið úrskurðin frá Yvirlandbúnaðarstevnuni, at teir hava ikki havt stundir at

Bjørn Patursson, stjóri á Búnaðarstovuni,

gjøgnumgingið hann rættliga.

– Men eg kann í hvussu er siga, at tað kom ógvuliga óvart á okkum, at traðarmenn frítt kunnu nýta sínar traðir, sum teir meta best. Tað hevur í hvussu er altíð verið mín fatan, at trøðin fyrst og fremst skuldi nýtast at hoyggja um sumrarnar, men tað staðfestir hesin úrskurður, at so er ikki, sigur Bjørn Patursson.

Hann dugir iki at siga, hvat nú fer at henda í málinum.

– Vit hava í hesum ítøkiliga málinum tikið eina fyrisitingarlíga avgerð, og eg dugi ikki at siga, hvat nú fer at henda í málinum. Tað verður so upp til Fiskimálaráðið, sigur Bjørn Patursson, stjóri á Búnaðarstovuni.